

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра романо-германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов
(вказати назву структурного підрозділу)
Світлана ВІРОТЧЕНКО
(вказати П.І.Б керівника)
“ 26 ” серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка до Атестації з Іноземної мови II і перекладу
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
галузь знань	<u>В – Культура, мистецтво, гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>B11 Філологія</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова</u> (шифр і назва)
спеціалізація	<u>B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u> (шифр і назва)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / за вибором)
факультет	<u>іноземних мов</u>

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов

“ 26 ” серпня 2026 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Оніщенко Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри роман-германської філології

Черкашина Тетяна Юріївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри роман-германської філології

Бочарникова Тетяна Федорівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології

Програму схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології

Протокол від “ 26 ” серпня 2026 року № 1

Завідувачка кафедри романо-германської філології


(підпис)

Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітніх (професійних/наукових) програм:

Англійська мова та література і
переклад та друга іноземна мова
назва освітньої програми

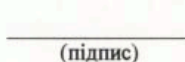
(підпис)

Антоніна ІВАХНЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від “ 26 ” серпня 2026 року № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов


(підпис)

Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни Підготовка до Атестації з Іноземної мови II і перекладу складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова» (денна та заочна форми навчання) галузі 03 Гуманітарні науки, спеціальності B11 Філологія, спеціалізації B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –англійська.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є комплексна підготовка до перевірки рівня засвоєння здобувачами освіти матеріалу фахових дисциплін та рівня сформованості фахових компетентностей у галузі мовознавства та перекладознавства.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями навчальної дисципліни є такі:

- підготувати здобувачів освіти до виконання лексико-граматичного тесту з іноземної мови I;
- підготувати здобувачів освіти до написання фахового перекладу;
- підготувати здобувачів до виконання завдання з усного мовлення

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й курс	2-й курс
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
Не передбачені	Не передбачені
Практичні, семінарські заняття	
Не передбачені	Не передбачені
Лабораторні заняття	
Не передбачені	Не передбачені
Самостійна робота	
90 год.	90 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Загальні компетентності, визначені специфікою ОП

ЗК14. Здатність до подальшого особистісного розвитку, в тому числі шляхом самоосвіти; уміння навчатися і вчитися.

Фахові компетентності:

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату в мовній, міжмовній та міжкультурній комунікації.

Фахові компетентності, визначені специфікою ОП

ФК10. Здатність створювати та перестворювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів задля забезпечення ефективної міжкультурної комунікації

ФК11. Здатність демонструвати й передавати знання з теорії та історії мов і літератур, що вивчаються, та перекладу, забезпечуючи спадковість наукових традицій.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, Здобувачі освіти повинні досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН10. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності, норм поведінки й моралі в міжособистісних та професійних стосунках.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН14. Створювати, аналізувати, перекладати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

1.8. Пререквізити

Курси циклу загальної та професійної підготовки за ОПП «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова». ..

2. Тематичний план навчальної дисципліни

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ПЕРЕКЛАДУ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Підготовка фахівців за ступенем «Магістр» за спеціальністю «Філологія» передбачає вміння здійснювати письмовий переклад як з рідної мови (української) на іноземну, так і навпаки.

Здобувач освіти повинен мати сформовані компетенції перекладу з іноземної мови, знати способи та методи перекладу з іноземної мови, основні перекладацькі трансформації та відповідну термінологію, необхідну для перекладу суспільно-політичних, економічних

публіцистичних та художніх текстів; вміти знаходити найбільш адекватні та точні способи та засоби перекладу для передачі змісту, здійснювати усний послідовний та письмовий переклад текстів суспільно-політичної тематики, а також публіцистичних та художніх текстів.

Основні тематичні і структурні особливості, на яких акцентується увага в аспекті фахового перекладу:

Німецька мова:

1. Маркетинговий менеджмент
2. Фінансування і ціноутворення
3. Контролінг в соціальній ринковій економіці
4. Комп'ютерна техніка. Апаратне забезпечення
5. Комп'ютерна техніка. Програмне забезпечення
6. Автоматизація виробництва
7. Дигіталізація та штучний інтелект

Французька мова:

Нові технології:

1. Штучний інтелект і майбутнє праці
2. Захист приватного життя та даних
3. Цифрова помірність та екологічний вплив
4. Етика та регулювання алгоритмів

Охорона здоров'я:

1. Дефіцит медичних кадрів та доступ до медичної допомоги
2. Інтегрована медицина та цифрове здоров'я
3. Етика та біоетика в контексті інновацій
4. Психічне здоров'я та проблеми сучасного суспільства

Іспанська мова:

1. Автоматизація виробництва
2. Дигіталізація та штучний інтелект
3. Інтернет і доступ до інформації
4. Нові технології та мобільна комунікація
5. ЗМІ та їхній вплив на суспільство
6. Інформаційне суспільство та цифровий розрив
7. Екологічні проблеми та захист довкілля
8. Раціональне використання природних ресурсів і поводження з відходами
9. Освіта, працевлаштування та професійне становлення молоді
10. Сучасна молодь і суспільство

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ТЕСТУ

Граматичні теми, що акцентуються під час іспиту:

Німецька мова:

1. Умовний спосіб дієслів.
2. Підрядні речення умови, нереальні порівняльні підрядні речення.
3. Означення. Підрядне речення означення. Поширене означення. герундив
4. Керування дієслів.
5. Функціонально-дієслівні комплекси (ФДК). ФДК у жанрі ділової кореспонденції.

Французька мова:

1. Concordance des temps
2. Mode conditionnel. Présent, Passé.
3. Mode subjonctif. Présent du subjonctif, Passé du subjonctif

4. Le subjonctif dans les propositions subordonnées Le subjonctif dans la subordonnée complétive
5. L'emploi du subjonctif après les locutions et les verbes impersonnels L'emploi du subjonctif dans les propositions subordonnées relatives L'emploi du subjonctif dans les propositions subordonnées circonstancielles Le subjonctif dans la proposition indépendante
6. Correspondance entre les temps de la subordonnée au subjonctif et ceux de la principale
7. Formes non personnelles du verbe Participe présent, Adjectif verbal
8. Participe présent. Gérondif
9. Participe présent et gérondif. Participe passé
10. Participe passé employé sans auxiliaire Le participe présent et le participe passé

Іспанська мова:

1. Concordancia de los tiempos del Modo Indicativo.
2. Tiempos de indicativo en función modal.
3. Modo Imperativo.
4. Concordancia de los tiempos del Modo Subjuntivo.
5. Modo Subjuntivo en las oraciones independientes, en las oraciones subordinadas de complemento, de sujeto, de fin, de tiempo, de modo, de relativo y las concesivas.
6. Modo Potencial.
7. Oraciones condicionales de 4 tipos.
8. Oraciones impersonales y de sujeto indefinido.
9. Verbos ser y estar.
10. Sustantivación.
11. Numerales.
12. Voz pasiva.
13. Infinitivo. Construcciones conjuntas y absolutas con infinitivo. Perífrasis verbales con Infinitivo.
14. Participio Pasado. Construcciones conjuntas y absolutas con participio. Perífrasis verbales con Participio Pasado.
15. Gerundio. Construcciones conjuntas y absolutas con gerundio. Perífrasis verbales con gerundio.
16. Pronombres personales, posesivos, demostrativos, relativos , indefinidos.

ТЕМИ ДО УСНОГО МОВЛЕННЯ:

Німецька мова:

1. Соціальна ринкова економіка.
2. Німеччина на світовому ринку.
3. Людина та її вплив на довкілля.
4. Проблеми екології: Парниковий ефект. Стічні води. Вивіз сміття.
5. Молодь у вирі часу.
6. Перспективи навчання та працевлаштування для молоді.
7. Молодь та проблеми суспільства. Професії мрії.
8. Молодь та релігія.
9. Релігія і політика.

Французька мова:

1. Громадянська активність
2. Франція на світовій арені
3. Гендерні стереотипи
4. Батьківський контроль у цифровому просторі
5. Молодь та проблеми суспільства. Професії мрії.
6. Трансгуманізм та етичні технології
7. Релігія і політика

Іспанська мова

1. La religión.
2. La música.
3. El cine español y el ucraniano.
4. Fiestas nacionales.
5. La Gastronomía española y la ucraniana.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Підготовка до Атестації з Іноземної мови II і перекладу	90	-	-	-	-	90	90	-	-	-	-	90
Разом за розділом	90					90	90					90

4. Теми лекційних/практичних занять

Не передбачені програмою

5. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає у підготовці до та складанні атестаційного екзамену з іноземної мови-II та перекладу.

Атестаційний екзамен «Іноземна мова II і переклад» для здобувачів вищої освіти II курсу магістратури (денна / заочна форма освіти) складається з таких видів робіт:

а) лексико-граматичний тест на множинний вибір за лексичним матеріалом аспекту «Іноземна мова II» I-III семестрів та граматичними темами I- III семестрів;

б) фаховий письмовий переклад: з української мови на другу іноземну та з другої іноземної мови на українську фахових текстів за тематикою, передбачених робочою програмою дисципліни «Комплексна дисципліна II», аспект «Практика перекладу».

в) усне монологічне та діалогічне мовлення як відповідь на проблемні питання за матеріалом аспекту «Іноземна мова II» I-III семестрів.

Правила використання ІІІ

Правила використання ІІІ регламентуються **Політикою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна щодо використання штучного інтелекту**

Політика декларує застосування в Університеті трирівневої класифікації моделей використання ІІІ.

5.2.1. Модель «ІІІ заборонено» – види діяльності, що вимагають демонстрації базових когнітивних навичок, пам'яті, миттєвого аналізу без допомоги технологій (зокрема усні опитування, аудиторні контрольні роботи, іспити тощо).

5.2.2. Модель «ІІІ як асистент» – дозволяється використання ІІІ для визначення предметної області, покращення граматики, структурування плану, пошуку літератури (з верифікацією). Фінальний текст/продукт створюється суб'єктом використання ІІІ.

5.2.3. Модель «ІІІ як інструмент» – види діяльності, що передбачають обов'язкове використання ІІІ (наприклад, порівняння відповідей різних моделей, генерація коду з подальшою оптимізацією, створення зображень тощо).

6.1. У освітній діяльності (для здобувачів вищої освіти) рекомендується:

- використання ІІІ для отримання пояснень складних концепцій, самоперевірки знань за допомогою тестів, пошуку логічних прогалин в аргументації або аналізу помилок (протягом годин, відведених на самостійну роботу у рамках опанування навчальної дисципліни);
- застосування генеративних моделей для реферування ідей, тем для есе чи презентацій, удосконалення структури майбутньої роботи, але не для написання фінального тексту роботи;
- використання інструментів ІІІ для перекладу та аналізу наукових матеріалів іноземними мовами, що сприяє глибшому дослідженню теми та розширенню джерельної бази
- зберігання (архівування) історії запитів (промптів) до моменту оцінювання для забезпечення підтвердження на вимогу викладача власного авторського внеску та самостійності виконання завдання.

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено програмою

7. Методи контролю

1. Методи письмового контролю: тест, переклад з другої іноземної мови на українську та з української на другу іноземну мову.
2. Методи усного контролю: перевірка навичок спонтанного усного мовлення (безперервний монолог та відповідь на проблемне питання).

8. Критерії оцінювання атестаційного іспиту

Бали за кожен з перелічених вище (п. 5) видів роботи нараховуються в залежності від типу завдання:

а) лексико-граматичний тест на множинний вибір (20 питань з чотирма варіантами відповіді на кожне); час на виконання – 10 хвилин. За кожну правильну відповідь здобувачеві освіти нараховуються два бали; максимальна кількість балів – 40.

б) фаховий переклад текстів (письмово) з другої іноземної на українську мову та з української другою іноземною мову. Час на виконання – 40 хвилин. Максимальна кількість балів за обидва види завдання – 30.

Критерії оцінювання фахового перекладу: Виокремлюються три типи помилок: 1,0 штрафного балу – помилки, що призводять до повного викривлення змісту речення (синтагми) або змінюють його на протилежний; вилучення речення або синтагми; 0,5 штрафного балу – помилки, що призводять до часткового викривлення змісту оригіналу, але зберігають когерентність речення; часткове вилучення інформації на рівні несуттєвих елементів змісту; термінологічні помилки; 0,1 штрафного балу – лексико-граматичні, стилістичні та орфографічні помилки, що не впливають на сприйняття речення. Оцінки: «5» – від 0 до 1,1 ш.б., «4» – від 1,2 до 3,1 ш.б.; «3» – від 3.2 до 5,1 ш.б. Для переведення у бали отриману оцінку необхідно помножити на 6.

в) перевірка навичок спонтанного усного мовлення здійснюється шляхом виконання двох типів завдань у межах тем усної практики: (1) безперервний монолог – 2 хвилини (не менш за 1,5 хв. у відповідь на основний стимул + 0,5 хв. у відповідь на додатковий стимул (якщо здобувач освіти зазнає труднощів із формуванням та висловленням думки на основний стимул). Стимулом є питання особистого характеру, відповідь на яке передбачає висловлення власного ставлення, розповідь про власний досвід, плани на майбутнє, коментар чи зауваження щодо певного аспекту теми, що вивчається; (2) проблемне питання (2 хв.) – висловлення власної позиції, підтримка чи заперечення думок як реакція на питання екзаменатора. Питання має бути дискусійним, може бути як абстрактного, так і конкретного характеру.

Критерії оцінювання усних відповідей:

ЗМІСТ: здобувач освіти надає розгорнуту відповідь на стимул; у разі відхилення від суті питання, що поставлено здобувачеві освіти, екзаменатор повертає здобувача освіти до поставленого йому питання.

ВІЛЬНІСТЬ МОВЛЕННЯ: здобувач освіти вільно та спонтанно висловлює власну думку та практично не зазнає з цим проблем. Порушення природного потоку мовлення припускається лише за умов обговорення концептуально складних питань.

ІНТЕРАКЦІЯ: здобувач освіти здатний обрати доречну дискурсивну стратегію та функції для того, щоб висловити власну думку, дотримуючись суті, та одночасно чітко означити власне ставлення до думок інших.

ЛЕКСИЧНИЙ ТА СИНТАКСИЧНИЙ ДІАПАЗОН: здобувач освіти обирає найбільш адекватні та різноманітні мовні засоби відповідного стилю для чіткого висловлення власної думки у широкому діапазоні загальних, академічних, професійних чи особистих тем та не зазнає з цим труднощів.

ГРАМОТНІСТЬ: здобувач освіти дотримується правил граматики та правильно вживає лексику; помилки є поодинокими, не грубого характеру та загалом можуть виправлятися ним самим, якщо припускаються.

ФОНЕТИЧНА КОРЕКТНІСТЬ: правильне вимовляння всіх слів; здобувач освіти вміє змінювати інтонацію та ставити вірний смисловий наголос у реченні для передачі тонких відтінків значення.

Сума балів, набраних за усне монологічне та діалогічне мовлення як відповідь на два проблемні питання, помножується на три, таким чином максимальна кількість балів за усну відповідь становить 30.

Бал	Зміст	Організація змісту	Лексика, граматики та фонетика	Темп мовлення	Взаємодія з аудиторією
5	Відповідає темі, надає повне висвітлення проблеми, сконцентрований на сутнісних рисах, а не деталях	Адекватна змісту, чітка та зрозуміла; відповідає часовим обмеженням	Широкий діапазон лексики та граматичних структур, відмінна фонетика, можливі окремі незначні помилки	150-160 слів на хвилину	Легка та природна, змістовна відповідь на запитання; добрий зоровий контакт
4	Відповідає темі, надає достатньо повне висвітлення проблеми, сконцентрований на сутнісних рисах, а не на деталях	Адекватна змісту, але не завжди чітка; відповідає часовим обмеженням	Достатній діапазон лексики та граматичних структур, добра фонетика; наявні лексичні, граматичні, фонетичні помилки, які не перешкоджають сприйняттю змісту	120-140 слів на хвилину	Окремі труднощі під час відповіді на запитання; недостатній зоровий контакт
3	У цілому відповідає темі, надає адекватне висвітлення проблеми, але сконцентроване на деталях	У цілому зрозуміла, але не чітка, не повністю відповідає часовим обмеженням	Вузький діапазон лексики та граматичних структур, у цілому адекватна фонетика, помилки іноді	90-110 слів на хвилину	Труднощі під час відповіді на запитання; недостатній зоровий контакт

			перешкоджають сприйняттю змісту		
2	Не відповідає темі та /або надає фрагментарне висвітлення проблеми, сконцентрований на деталях	Важко зрозуміла; не відповідає часовим обмеженням	Обмежений діапазон лексики та граматичних структур, погана фонетика, помилки перешкоджають сприйняттю змісту	60-80 слів на хвилину	На запитання надається неадекватна відповідь; зоровий контакт відсутній
1	Відсутній	Відсутня	Численні помилки перешкоджають сприйняттю змісту	менш за 50 слів на хвилину	На запитання відповіді не надається

Після перевірки усіх видів завдань отримані здобувачем освіти бали підсумовуються й оцінка виставляється за наведеною нижче шкалою.

9. Схема нарахування балів

Вид роботи	Лексико-граматичний тест	Фаховий переклад	Усне мовлення	Разом
Максимальна кількість балів	40	30	30	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види виконаних на атестаційному іспиті завдань	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

10.1. Іноземна мова-II (німецька мова)

Основна література

- Головчак Н. І., Кушнірчук О. О. Wortschatztraining : метод. рекомендації для практичної та самостійної роботи з дисципліни «Німецька мова (практичний курс). Рівень C1–C1+» Ужгород, 2023. 60 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/62705/1/Wortschatztraining_.pdf (дата звернення: 27.08.2026).
- Безугла Л. Р. Begegnungen von Kulturen : навч. посіб. із нім. мови для студентів факультету іноземних мов. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. 128 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/384880630_Begegnungen_von_Kulturen_DaF-Lehrbuch_fur_Germanistik-Studierende (дата звернення: 27.08.2026).
- Іщенко Н. та ін. Deutsch für das 5. Studienjahr. Вінниця: Нова книга, 2001. 201 с.
- Оніщенко Н. А. Німецькою про економіку, молодь, релігію (для філологів-магістрантів) : навчально-методичний посібник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 84 с.
- Оніщенко Н.А. Лінгвістичний аналіз тексту: Навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 96 с.
- Buscha A., Raven S., Szita S. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache C1 : Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. 3., überarb. Aufl. Leipzig : Schubert-Verlag, 2023. 296 S.

7. Baier G., Schäfer N., Weidinger S. Mit Erfolg zum Goethe-Zertifikat C1 : Übungsbuch. Stuttgart : Ernst Klett Sprachen, 2023. 254 S.
8. Dreyer H., Schmitt R. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik – aktuell. Huber, 2009. 418 S.
9. Loumiotis U. Mit Erfolg zum Goethe-Zertifikat C1 : Testbuch. Stuttgart : Ernst Klett Sprachen, 2023. 128 S.

Допоміжна література

6. Науменко, А. М. Філологічний аналіз тексту : навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2005. 416 с.
7. Оніщенко Н.А., Смоляна Т.А. Особливості цитування Вільяма Шекспіра в німецькомовній лінгвокультурі: еколінгвістичний підхід. *Cognition, communication, discourse*. 2022, 25: 35-53. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2022-25-04>
8. Breitsameter A., Lill K., Seuthe C., Thomasen M., Dammann A., Fromme L. Mit uns C1. München : Hueber Verlag, 2024/2025.
9. Füllemann A. Grammatik Deutsch intensiv C1. Stuttgart : Ernst Klett Sprachen, 2023.
10. Badan A., Onishchenko N., Zeniakin O. and Yanholenko O. Online Communication Simulating Spaces For Teaching Effective Foreign Language Communication. *Proceedings of the 7th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2023)*. Vol-3387, P. 180-201, SCOPUS <https://ceur-ws.org/Vol-3387/>
11. Schlüter S. Im Berufssprachkurs C1. München : Hueber Verlag, 2024.

10.2. Практика перекладу Іноземної мови-II (німецька мова)

Основна література

1. Кучер З. І., Орлова М. О., Ліпісівський М.Л. Галузевий переклад (німецька мова): навч. посібник. Вінниця : Нова Книга, 2018.
2. Волошук, В. І., Гура, Н. П. Практичний курс перекладу технічної літератури для студентів, що вивчають німецьку мову як другу іноземну / частина 2 /Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. 450 с.
3. Практика перекладу (німецька мова). Частина 1 [Електронний ресурс] / уклад.: Т. В. Балашова, М. В. Кошлань, Л. З. Черниш. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2023. 40 с.
4. Дорофєєва М. С. Методологія перекладознавчих досліджень. Київ: Видавничий дім Дмитра. Бурого, 2020. 156 с.

Допоміжна література

1. Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. / за ред. Івза Гамбієра, Люка ван Дорслара; за заг. ред. О. А. Кальниченка, Л. М. Черноватого. Вінниця: Нова Книга, 2020–2021. Т. 1: 2020. 560 с.; Т. 3: 2021. —312 с. (Серія UTTU Series).
2. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
3. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Вінниця: Нова Книга, 2017. 464 с.
4. Огуй О.Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2004. 256 с.
5. Оніщенко Н.А., Коваленко В.Р. Відтворення українських реалій у сучасному німецькомовному публіцистичному дискурсі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2025. № 76. 241-246. <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2025.76.50>
6. Ятель Г.П. Німецька мова. Поглиблений курс /Г.П. Ятель, І.О. Гіленко, Л.Я. Мариненко, Т.С. Мироненко. К.: Вища школа, 2002. 214 с.

7. Kursmaterialien. Übersetzen / Dolmetschen : навчально-методичний посібник з перекладу / За ред. В.П. Кривенка. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 90 с.
- 8.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

11.1. Іноземна мова-ІІ (німецька мова)

<https://www.zdf.de>
<https://www.ardmediathek.de>
<https://learngerman.dw.com>
<https://www.dw.com/de/top-thema/s-8031>
<https://www.deutsch-perfekt.com/>
www.deutschland-debatte.de/soziale-marktwirtschaft-in-deutschland/
<http://www.umweltdatenbank.de/cms/lexikon/>
www.technikwissen.de/umwelt/
www.jugendmagazine.net/
<http://www.linse.uni-due.de/linse/esel/arbeiten/jugendsprache.html>

11.2. Практика перекладу Іноземної мови-ІІ (німецька мова)

<http://www.trworkshop.net/forum/>
www.deutschland-debatte.de/soziale-marktwirtschaft-in-deutschland/
www.ihk-koeln.de/
www.focus.de/
<http://www.bpb.de/wissen>
www.technikwissen.de/umwelt/
<http://www.bpb.de/wissen>

10.1. Іноземна мова-ІІ (французька мова)

1. Богаченко, Г. (2026). Стратегії синхронного перекладу французького політичного дискурсу українською мовою (на матеріалі пресконференцій Еммануеля Макрона). Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов, (103), 84-90.
2. Heu É., Mabilat J.-J., Loiseau Y. Édito C1 : méthode de français. Paris : Didier, 2024.
3. Houellebecq M. Soumission. Paris : Flammarion, 2023.
4. Gavalda A. J'aimerais que quelqu'un m'attende quelque part. Paris : J'ai Lu, 2023.
5. Schmitt É.-E. Odette Toulemonde et autres histoires. Paris : Le Livre de Poche, 2023.
6. Slimani L. Chanson douce. Paris : Gallimard, 2023.

Допоміжна література

1. Богаченко Г.М. (2026) Between Syntax And Speed: Strategies In French-Ukrainian Simultaneous Interpreting Of Political Discourse. Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу : Тези доповідей XIII Міжнародної наукової конференції (25 квітня 2026 р., м. Харків, Україна). Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 92-94.
2. Cours pratique de français / Практичний курс французької мови : підручник. Чернівці : Видавничий Дім «Родовід», 2016. 196 с.
3. Poisson-Quinton S., Sirejols É. Grammaire progressive du français : niveau avancé (B2/C1). 3e éd. Paris : CLE International, 2021.
4. Sirejols É., Renaud D. Vocabulaire progressif du français : niveau avancé (B2/C1). 3e éd. Paris : CLE International, 2020.
5. Bloomfield A., Tauzin B. DALF C1-C2 : 250 activités. Paris : CLE International, 2020.
6. Frydrych É. Réussir le DALF C1-C2 : livre + CD. Paris : Didier, 2019.

7. Frydrych É. Réussir le DALF : 100% réussite C1-C2. Paris : Didier, 2022.
8. Chanteux A., Nagant A. L'Expression française écrite et orale : niveau avancé. Grenoble : PUG, 2020.
9. Blanc J., Cartier J.-M., Lederlin P. Écritures progressives du français : niveau avancé. Paris : CLE International, 2021.
10. Akyüz A. et al. Les Exercices de grammaire : niveau C1. Paris : Hachette FLE, 2019.
11. Descotes-Genon C., Morsel M.-H., Richou C. L'Exercisier : manuel d'expression française. 5e éd. Grenoble : PUG, 2019.

10.2. Практика перекладу-II (французька мова)

Основна література

1. Богаченко, Г. (2026). Стратегії синхронного перекладу французького політичного дискурсу українською мовою (на матеріалі пресконференцій Еммануеля Макрона). Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов, (103), 84-90.
2. Дорофєєва М. С. Методологія перекладознавчих досліджень. Київ: Видавничий дім Дмитра. Бураго, 2020. 156 с.
3. Сатановська Г. С., Белявська М. Ю. Практика перекладу французької мови. Соціально-політичний аспект: навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024.
4. Ташченко Г. В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу: конспект лекцій. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020.
5. Потреба Н. А. Теорія та практика перекладу (французька мова): навчальний посібник. Полтава, 2015.
6. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 248 с.
7. Кириленко К. І. Теорія і практика перекладу (французька мова): навчальний посібник для спеціальностей «Переклад» і «Мова і література». Вінниця : Нова книга, 2003.
8. Lederer M. La Traduction aujourd'hui: le modèle interprétatif. Nouvelle édition. Caen : Lettres Modernes Minard, 2006.
9. Guidère M. Introduction à la traductologie: penser la traduction : hier, aujourd'hui, demain. 3e éd. Bruxelles : De Boeck, 2016.

Допоміжна література

1. Богаченко Г.М. (2026) Between Syntax And Speed: Strategies In French-Ukrainian Simultaneous Interpreting Of Political Discourse. Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу : Тези доповідей XIII Міжнародної наукової конференції (25 квітня 2026 р., м. Харків, Україна). Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 92-94.
2. Бабінчук І. І. Практичний курс синтаксису складнопідрядних речень французької мови : навчальний посібник для студентів старших курсів ВНЗ. Львів: Видавництво ЛНУ імені І. Франка, 2018.
3. Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. / за ред. Івза Гамбієра, Люка ван Дорслара; за заг. ред. О. А. Кальниченка, Л. М. Черноватого. Вінниця: Нова Книга, 2020–2021. Т. 1: 2020. 560 с.; Т. 3: 2021. 312 с. (Серія UTTU Series). 2. Чередниченко О. І. Переклад: практика та теорія : навчальний посібник. Київ : Либідь, 2018.
4. Основи перекладознавства : навчальний посібник / за ред. А. Є. Нямцу. Чернівці: Рута, 2008.
5. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису: навч. посібник / за ред. Л.М. Черноватого, В.І. Карабана. 5-е вид., стер. Вінниця: Нова книга, 2020. 152 с. (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю «Переклад», Лист № 14/18.2–1012 від 13.05.2002 р.)
6. Чуб В. П., Яценко І. М. Художні репрезентації України та українців у французькій літературі: еволюція етнообразу від Гюго до Леві. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2024. No 1 (25), 2024. С. 323–334. DOI: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2024.25.323-336>
7. Чуб В.П., Яценко І.М. Художня рецепція війни в Україні у французькому романі (на матеріалі твору Марка Леві «Симфонія монстрів»). *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Випуск 38 Том 11. С. 300–306. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.38.55>

8. Чуб В.П., Яценко І.М. Поетика густативів у дистопічному дискурсі: від Дж. Орвелла до М. Уельбека та А. Володіна. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Одеса, 2026. Вип. 77. С. 243-248 <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2026.77.52>
9. Ballard M. Histoire de la traduction: repères historiques et culturels. Bruxelles: De Boeck, 2013.
10. Israël F. (dir.). Identité, altérité, équivalence : la traduction comme relation. Paris : Minard, 2002.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення (французька мова)

1. <https://savoirs.rfi.fr>
2. <https://apprendre.tv5monde.com>
3. <http://enseigner.tv5monde.com/>
4. <https://francaisfacile.rfi.fr/fr/exercices/c1c2/>
5. <https://www.france-education-international.fr>
6. <https://www.radiofrance.fr/franceculture>
7. <http://www.fle.fr/>
8. <http://www.lepointdufle.net/>
9. <https://capsurlefle.com/vous-apprenez-le-francais/>
10. <https://www.podcastfrancaisfacile.com/>
11. <https://ticsenfle.blogspot.com/>
12. <https://www.leplaisirdapprendre.com/portfolio/activites-fle-en-ligne/>
13. <https://la-conjugaison.nouvelobs.com/exercice-fle/>
14. Meta : journal des traducteurs (Érudit): <https://www.erudit.org/fr/revues/meta/>
15. Traduire, revue de la Société française des traducteurs (SFT): <https://journals.openedition.org/traduire/>
16. Société française des traducteurs (SFT): <https://www.sft.fr>
17. Association des traducteurs littéraires de France (ATLF): <https://www.atlf.org>
18. FranceTerme, термінологічна база Міністерства культури Франції: <https://www.culture.fr/franceterme>
19. IATE, багатомовна термінологічна база ЄС (включно з французькою): <https://iate.europa.eu>
20. Cairn.info, розділ перекладознавства (traductologie): <https://www.cairn.info>
21. Glottopol, журнал соціолінгвістики й перекладу: <http://glottopol.univ-rouen.fr>
22. RFI (Radio France Internationale): <https://www.rfi.fr>
23. France 24: <https://www.france24.com/fr>
24. Franceinfo: <https://www.francetvinfo.fr>
25. TV5MONDE, Info: <https://information.tv5monde.com>
26. Le Monde: <https://www.lemonde.fr>
27. Le Figaro: <https://www.lefigaro.fr>
28. Courrier International: <https://www.courrierinternational.com>
29. L'Express: <https://www.lexpress.fr>
30. Vie publique, офіційний портал державних документів Франції: <https://www.vie-publique.fr>
31. Légifrance, офіційний портал законодавства Франції: <https://www.legifrance.gouv.fr>
32. Site officiel de l'Union européenne (français): https://european-union.europa.eu/index_fr
33. Укрінформ: <https://www.ukrinform.ua>
34. Європейська правда: <https://www.eurointegration.com.ua>
35. Радіо Свобода (українська служба): <https://www.radiosvoboda.org>

11. Рекомендована література (іспанська мова)

Іноземна мова II

1. Верба Г. Г., Лопес Тапія Ф. Х. Іспанська мова : підручник іспанської мови для старших курсів перекладацьких та філологічних відділень університетів. 2-ге вид., випр. та допов. Вінниця : Нова Книга, 2021. 344 с.

- Alonso Raya R., Castañeda Castro A., Martínez Gila P., Miquel López L., Ortega Olivares J., Ruiz Campillo J. P. *Gramática básica del estudiante de español. Nueva edición revisada*. Barcelona : Difusión, 2021. 312 p.
- Garrido Ruiz de los Paños A., Cano Ginés A., Estébanez Villacorta C., Delgado Cobos I., Díez de Frías M. P. *Competencia gramatical en uso B2 : libro del alumno*. Madrid : Edelsa Grupo Didascalía.
- Garrido Ruiz de los Paños A., Cano Ginés A., Estébanez Villacorta C., Delgado Cobos I., Díez de Frías M. P. *Competencia gramatical en uso B2. Libro del alumno*. Madrid : Edelsa, 2023.
- Coto Bautista V. C., Turza Ferré A. *Tema a tema B2 : libro digital*. Madrid : Edelsa Grupo Didascalía, 2022.
- Castro F., Sardinero C., Rodero I., Díaz Ballesteros P. *Español en marcha. Nueva edición 4. Libro del alumno*. Madrid : SGEL, 2022. 184 p.
- Soriano Escolar C., Amenós Pons J., Acquaroni Muñoz R., Simkievich J., Tarrés I., González García V., Gras Manzano P. *C de C1. Edición híbrida. Libro del alumno*. Barcelona : Difusión, 2022. 192 p.

Допоміжна література

- Бочарникова Т. Ф. Навчання іншомовного спілкування в сучасному освітньому контексті. *Університетські спільноти та їх роль в умовах дифузності сучасної освіти : матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції, Харків, 9 лютого 2024 р.* Харків : Вид-во НУА, 2024.
- Бочарникова Т. Ф. Дифузність освітнього середовища як чинник трансформації навчання іншомовного спілкування. *Нові підходи до навчання іноземних мов: підвищення якості освіти – шлях до формування інтелектуального капіталу : матеріали XXXV засідання школи-семінару, Харків, 18 листопада 2025 р.* Харків, 2025.
- Бочарникова Т. Ф., Безгубенко В. Р. Віддієслівні форми та їх функціонування в іспанському публіцистичному мовленні: лінгвокогнітивні та комунікативні особливості. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 42. Т. 2. С. 119–123. DOI: [10.32782/tps2663-4880/2025.42.2.21](https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.42.2.21).
- Coto Bautista V. C., Turza Ferré A. *Así se habla en nivel C : cuaderno de ejercicios y práctica*. Madrid : Edelsa Grupo Didascalía, 2015. 136 p.

Практика перекладу II (іспанська мова)

- Верба Г. Г., Орличенко О. В., Приходько М. П. *Посібник з усного та письмового перекладу для студентів старших курсів (іспанська та українська мови) : навч. посіб.* Вінниця : Нова Книга, 2020. 288 с.
- Гетьман З. О., Орлова І. С. *Теорія і практика перекладу з іспанської мови на українську : навч. посіб.* Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 223 с.
- Alonso Raya R., Castañeda Castro A., Martínez Gila P., Miquel López L., Ortega Olivares J., Ruiz Campillo J. P. *Gramática básica del estudiante de español. Nueva edición revisada*. Barcelona : Difusión, 2021. 312 p.

Допоміжна література

- Бочарникова Т. Ф. Ключові поняття функціонування англіцизмів у сучасній іспанській мові. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 87. Т. 1. С. 238–243. DOI: [10.24919/2308-4863/87-1-34](https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-1-34). (Афн Журнал)
- Бочарникова Т. Ф., Хусточкіна О. І. Фразеологізми воєнної тематики в іспанських соцмережах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2025. Вип. 75. Т. 2. С. 181–184. DOI: [10.32782/2409-1154.2025.75.36](https://doi.org/10.32782/2409-1154.2025.75.36). (foreign-languages.karazin.ua)
- Бочарникова Т. Ф., Кісельова А. О. Письмовий та усний переклад у контексті тимчасового захисту на прикладі Королівства Іспанія. *Вісник науки та освіти*. 2024. Вип. 10(28). С. 161–173. DOI: 10.52058/2786-6165-2024-10(28)-161-172

8. Бочарникова Т. Ф., Сафронов А. С. Роль онлайн-інструментів у сучасному перекладознавстві: допоміжні засоби чи конкуренти професійних перекладачів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2025. Вип. 74. Т. 2. С. 98–105. DOI: [10.32782/2409-1154.2025.74.2.20](https://doi.org/10.32782/2409-1154.2025.74.2.20).
9. Верба Г. Г., Гетьман З. О., Лопес Тапіа Ф. Х. Усний переклад з іспанської мови українською = Curso de interpretación del español al ucraniano : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2007. 472 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення (іспанська мова)

1. [Instituto Cervantes](#)
2. [Centro Virtual Cervantes](#)
3. [Real Academia Española](#)
4. [Diccionario de la lengua española \(DLE\)](#)
5. [Diccionario panhispánico de dudas](#)
6. [FundéuRAE](#)
7. [Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes](#)
8. [SGEL ELE](#)
9. [Difusión ELE](#)